

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

De brede en de smalle weg

"Gaaf in door de enge poort; want wijd is de poort en breed is de weg die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan.

Want de poort is eng en de weg is nauw die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die dezelve vinden."

Mattheüs 7:13 en 14

Het leven wordt hier vergeleken met een reis. Ieder mens maakt deze levensreis. We weten allen dat we deze reis begonnen zijn. Weten we ook waar we heen reizen? Het einde van onze levensreis wordt bepaald door de weg die we reizen. De HEERE Jezus spreekt hierover op een zeer ernstige wijze. Er zijn slechts twee mogelijkheden. Wie op de brede weg reist en blijft reizen zal in het eeuwig verderf aankomen. Wie op de smalle weg reist, is op de weg die leidt tot de eeuwige heerlijkheid.

De brede weg is de weg van de zonde. Het merendeel van de reizigers op deze weg is gemakkelijk te herkennen. Ze denken weinig aan God en de eeuwigheid. Ze hebben geen liefde voor hun Maker en zijn onverschillig wat hun zielenheil aangaat. In hun harten is geen plaats voor Christus en Zijn genade. Velen hebben Gods geboden moedwillig aan de kant gezet. Ze voelen zich thuis op de brede weg en vermaken zich met zondige genoegens.

Niet alle reizigers op de brede weg zijn zonder godsdienst.

Op de brede weg gaat godsdienst vaak hand in hand met wereldse wijsheid. Doch de ware godsdienst en de wereld kunnen niet samengaan.

Het is opmerkelijk dat niet alle godsdienst op de brede weg geheel en al oppervlakkig is. Sommige godsdienstige reizigers zijn conservatief en naar hun eigen oordeel vrij consequent.

Toch zijn ze op de brede weg. Tijdens de omwandeling van de Heere Jezus op aarde was dit ook zo. Heel duide-

lijk blijkt dit uit het onderwijs dat de Heere Jezus gaf omtrent de noodzakelijkheid van de wedergeboorte. Denk maar eens aan Nicodemus en de rijke jongeling. Deze beide religieuze figuren waren geen uitzonderingen. Zie Mattheüs 7:22 en 23.

De weg naar het eeuwig verderf is breed en gemakkelijk, want de duivel laat de reizigers op deze weg met rust. Hij wil dat men gelooft dat alles wel is, terwijl men zonder enige zorg naar het eeuwig verderf reist. Hoe bedrieglijk is het hart dat bereid is blindelings te volgen!

De juiste weg wordt ons ook uitgestippeld. Het is de smalle weg. De reizigers op de smalle weg zijn zich bewust van het belangrijke feit dat hun levensreis een eeuwige bestemming heeft.

Daarom onderzoeken ze voortdurend de Bijbel als de onfeilbare gids op hun levenspad. Door Gods Woord worden ze onderwezen dat alle mensen van nature het eeuwige leven door de zonde verbeurd hebben. Ze zien de zonde als het grootste kwaad.

Zij vervreemdt van God en brengt onder Zijn ongenoegen.

Zo rijst de vraag: Is er nog een weg om die welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen?

De reizigers op de smalle weg komen tot de ontdekking dat ze zichzelf niet kunnen redden. Ze hebben hemelse genade nodig.

In het besef van hun totale hulpeloosheid leren ze tot de Heere roepen om Zijn Goddelijke ontferming. Dit besef van de gehele afhankelijkheid wordt op de brede weg niet gekend.

Alleen op de smalle weg wordt men met de plaag van het hart bekend. De Heere Jezus kan in deze grote nood voorzien.

Maar hoe leert me Hem kennen? Hoe worden deze pelgrims met Hem verenigd? De meeste reizigers op de brede weg stellen deze vragen niet, of ze hebben ze reeds beantwoord voor-

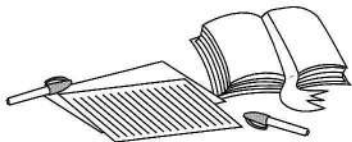
dat ze eerlijk gesteld zijn. Maar de pelgrims op de smalle weg kunnen hun geestelijke noden niet op een dergelijke wijze veronachtzamen. Dat de weg eng of smal is, daar hoort men hen niet over klagen. Zij blijven roepen en smeken tot de Heere genade bewijst. Op de smalle weg leren ze iets kennen van de last van hun zonde en verdorvenheid van hun natuur. Hier openbaart de Heere Zich in Zijn zondaarsliefde aan het bedroefde hart.

Op de weg reizende die tot het leven leidt, ervaren ze de kracht van 's Heeren vernieuwende genade waardoor ze in Gods wegen mogen wandelen. Aan het begin van deze reis worden ze onderwezen aangaande hun afhankelijkheid van de genade van de Heilige Geest. Ze ontgroeien deze afhankelijkheid nooit.

Gods kinderen zien met dankbaarheid terug op de rijke genade waardoor ze het gevaar van de brede weg leerden kennen. Zij zijn verheugd dat ze hun treden mochten zetten op de smalle weg naar de eeuwige heerlijkheid.

Reiziger op de brede weg, denk toch aan die indringende roepstem van de Heere Jezus: "Strijdt om in te gaan door de enge poort." Stel het niet uit, laat geen ogenblik verloren gaan. Bedenkt het gevaar van de bedrieglijke brede weg met die eeuwige droeve bestemming. Worstel biddende in alle ernst met de Heere dat Hij u Zijn Heilige Geest wil schenken. Die kan om Christus' wil uw Leidsman zijn en in uw hart de ware droefheid naar God werken, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Dat u zo door Gods genade moogt reizen op de smalle weg naar het hemels paradijs.

Ds. G. Hamstra

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In deze aflevering van ons blad hebben we een meditatie van ds. G. Hamstra over Mattheus 7:13 en 14 "De brede en de smalle weg." Ds. P. den Butter schrijft over de GKV en de daarmee samenhangende ontwikkelingen. Ds. M.C. Tanis schrijft verder over het sacrament van het Heilig Avondmaal. Ds. K. Hoefnagel gaat in op een vraag aangaande Lazarus. Ds. J.M.J. Kieviet schrijft een artikel n.a.v. een nieuw verschenen boek van ds. C. Harinck. We schrijven een artikel over de watersnood van 1953. Ook is een vervolgartikel opgenomen in de serie "kostbare middelen tegen satans isten".

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Uitbreiding redactie

Ds. J.M.J. Kieviet is toegetreden tot de commissie van redactie van "Bewaar het Pand." We hopen en verwachten dat dit de inhoud van ons blad ten goede zal komen. In het verleden bestond de redactie eveneens uit drie personen, zodat die situatie nu is teruggekeerd.

Groot formaat

Het is mogelijk ons blad te ontvangen op groot formaat, A3. Wie dit wenst omdat hij of zij slechtiende is vanwege leeftijd of andere oorzaak kan dit doorgeven aan onze administrateur dhr. P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Email: pand@solcon.nl. Dit A3 formaat is een losbladige uitvoering van ons blad.

Ontmoetingsdag

D.V. Zaterdag 26 april in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Werkendam. Sprekers: 's Morgens: ds. A. van Heteren (opening) en ds. J.M.J. Kieviet 's Middags: ds. B.L.C. Aarnoudse en ds. M.C. Tanis (sluiting).

Verkiezingen

Het heeft ons goed gedaan dat niet de Partij van de Arbeid, maar dat het CDA de grootste partij is gebleven bij de onlangs gehouden verkiezingen. Het verontrustende van deze verkiezingen is dat presentatie, uitstraling en optreden veel belangrijker voor ons volk blijken te zijn dan standpunten, beginselen en principes. Het lijkt er veel meer om te gaan hoe iemand overkomt, dan om wat iemand zegt of waar iemand voor staat. We zetten vraagtekens bij het zogenaamde strategisch stemmen op een grote partij in plaats van het principiële stemmen op een kleine beginsel partij. Het blijkt dat dit het CDA niets heeft geholpen. De kleine principiële partijen zijn er wel

door geslonken. Ook wil ik de volgende overweging die ik in de krant las aan u doorgeven: wat zou de winst zijn van een extra CDA- kamerlid (die geen christen hoeft te zijn, maar ook moslim of hindoe kan zijn of iemand die met God geen rekening houdt) vergeleken met een kamerlid van een kleine christelijke beginsel-partij? Overigens hopen we van harte dat premier Balkenende erin slaagen mag een nieuw kabinet te vormen. Daarnaast hopen we ook dat er op ethisch gebied een verandering zal mogen plaatsvinden. Hierbij valt te denken aan het homohuwelijk, het bordeelverbod, de abortus- en euthanasiewetgeving. Evaluatie is dan niet voldoende, terugkeer tot de wet Gods is noodzakelijk. We lazen dat er 34.000 ongebornen kinderen gedood worden. Is het niet aangrijpend? Indien de C van het CDA gehonoreerd wordt, zal er op het gebied van de wetgeving omtrent deze zaken een ommekeer tot stand dienen te komen. Het is een goede en geboden zaak dat in de kerkdienst gebeden wordt voor de overheid.

Verschijningsdatum volgend nummer.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 20 februari 2003 verschijnen. Copy graag binnen de donderdag een week voor de verschijningsdatum. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Koningin Beatrix 65 jaar

We willen langs deze weg onze vorstin van harte gelukwensen met het bereiken van de 65-jarige leeftijd. We wensen haar bijzonder sterkte en Gods zegen toe bij het uitoefenen van haar zware taak. Dit geldt temeer nu in het achterliggende jaar prins Claus van haar zijde werd weggenomen.

AvH.

EEN LEVENSAAK

Het komen tot Jezus. Dit is een uitdrukking die we nogal eens tegenkomen. Zij wordt besproken in kerkbladen, of op vergaderingen wordt er over gesproken. Niet ten onrechte. Want in de Heilige Schrift wordt erop gewezen. Het mag in prediking en gesprek niet ontbreken. Echter de wijze waarop laat verschillende gedachten horen. Theologisch en dogmatisch. Nu mag niet ontkend

worden, dat wanneer het gaat over het komen tot Jezus we met een levenszaak bezig zijn. Een zaak belangrijk voor leven en sterven. Een zaak dient onthouden te worden, dat het komen tot Jezus een gevolg heeft, namelijk de omgang met Jezus. Het leven met Jezus. Heel duidelijk worden we daarop gewezen in ons avondmaalsformulier. Laten we wat daarin staat niet loskoppelen van de

beleving van het geestelijk leven. Zeer schadelijk is dit en het strekt niet tot eer van de Heere. Welk een pastoraal onderwijs wordt gegeven nadat uitvoerig is gesproken over de uitsluiting van het avondmaal. Wat volgt is ontleend aan het formulier van Calvijn. Kenners van het geestelijk leven zijn aan het woord. Zij weten ook van het gemeentelijke leven. Vandaar de hartelijke, pastorale benadering. Treffend is die. Laten we het lezen. Maar dit wordt ons zeer geliefde broeders en zusters in de Heere, niet voorgehouden om de verslagen harten der gelovigen kleinmoedig te maken. Heeft deze passage veel inhoud, veel waarde voor ons? Laten we er niet overheen lezen. We zijn toch niet gearriveerd met de leer? Klaar met ons geloven? We hebben het weleens over 'landen'. Kan het gelezene bij ons landen? Kunnen we er met elkaar over spreken? Of is het gegevene ons vreemd? Wee onzer als dit zo is. Dan ontbreekt het geestelijke leven. Wanneer dat leven werkt, blijft verslagenheid geen onbekende zaak. Wie de lijst van zonden hoort en zich daarbij zelf geplaatst weet voor de heilige wet van de Heere, wordt daarover verslagen. Het kan kleinmoedig maken. De moed kan ontbreken om aan te gaan. De betrekking op het avondmaal kan aanwezig zijn, soms is de betrekking heel sterk. Maar men durft niet tot de tafel te komen. De vraag kan leven: hoe nu? Op deze levensvraag wordt ingegaan en een rijke weg wordt geopend. Welk een heilsweg wordt ons getekend. Wie uit de wet kennis van de zonde heeft ontvangen, wordt daaronder verbroken, maar wordt door de Heere niet afgebroken. Het blijft staan en het wordt steeds waar: maar op deze zal ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft. In de tekst gaat het niet over enige voorwaarde, waarop de heilsweg van de Heere blijkt. Wie verstaat wat Hij de Heere aandoet door de zonde wordt bedroefd, wordt verslagen. Bijzonder wanneer men weet waar de Heere recht op heeft en weet dat Zijn goedertierenheid zo groot en rijk is. Maar men kan zelfs bij de vermeerdering van zelfkennis bij de Heere niet wegblijven. De betrekking op de Heere blijft leven. Welk een hart onder de riem wordt in het formulier gegeven. Zondeloze mensen worden aan het avondmaal niet verwacht. Laten we luisteren naar het gegeven onderwijs: Wij komen niet tot het

avondmaal om daarmee te betuigen dat wij in onszelf volkomen en rechtvaardig zijn, maar integendeel, aangezien wij ons leven buiten onszelf in Jezus Christus zoeken zo bekennen wij daarmee dat wij midden in de dood liggen. Van belang is het dat we op deze passage nader ingaan. Twee werkwoorden worden gebruikt waar we niet overheen mogen lezen. Betuigen en bekennen. Tonen en belijden, dat we in onszelf niet volkomen en rechtvaardig zijn. Wie nu zo aankomt is farizeeër af geworden. Is zondaar voor de Heere geworden. Geen enkele grond tot behoud, tot genadevolle ontferming van de Heere heeft men in zichzelf. Maar nu is er het genadewonder. De Goddelijke permissie (toestemming) om aan te mogen gaan. Men zoekt immers het leven buiten zichzelf in Jezus Christus. Opvallend is het dat het werkwoord zoeken in de tegenwoordige tijd staat. Zoeken wordt een levenszaak. Het geeft aan hoe en waarom men komt tot de Heere Jezus. Immers, wie de toevlucht tot Hem neemt, belijdt daarmee eigen verlorenheid. In het formulier lezen we de sterke uitdrukking dat bij het aangaan wordt bekend dat wij midden in de dood liggen. Wordt dit door ons onderstreept wanneer we avondmaal gaan vieren? Men kan zich boven deze belijdenis verheven weten, maar ook zich met

deze belijdenis zelfverzekerd weten. Beide zijn mis. Als de Heilige Geest ontdekkend blijft doorwerken en wijst op de zonde van bedrijf en nalatigheid, gaat men de werkwoordsvorm niet veranderen, maar blijft de tijdsvorm van het werkwoord staan. Met gebogen hoofd moet beleden worden: ik lig midden in de dood. Ik ben algeheel verloren. Tot in het doodsuur zelfs. Maar wonder van 's Heeren genade: Jezus Christus is ons van God geschonken tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing. Leeft dit voor ons? Dan heeft het komen tot Jezus doel. Verstaan wordt waarom en waartoe Jezus Christus Borg en Middelaar is. Zo is men een rechte avondmaalganger. In de opsomming van genoemde zonden herkent men zijn beeld. Dat beeld draagt men van huis uit. Ontkennen is uitgesloten. Men moet het al meer bekennen. Maar dat beeld wordt tot een last. Paulus' klacht wordt verstaan: ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam des doods. Die klacht is geen dode, maar een levende klacht. Hartelijk wordt beleden, dat men bij het aangaan twee dingen belijdt: ik lig midden in de dood, maar in Jezus Christus is alles voor leven en sterven. Hij zegt: Ik leef en gij zult leven. En ik mag het weten: ook voor mij!

Ds. M.C. Tanis.

WATERSNOOD 1953

Vijftig jaar geleden, 1 februari 1953, braken dijken door, liepen polders onder, verdronken mensen en dieren en moesten er velen geëvacueerd worden. Gedeelten van Noord- en Zuid- Holland en Noord- Brabant kregen hiermee te maken. Vele oudere lezers uit die gebieden zullen het zich herinneren.

Ter gelegenheid van de 50- jarige herdenking van de watersnood verschenen er twee tijdpreken van wijlen ds. M. Baan, toentertijd Chr. Geref. predikant te Dordrecht Deze preken werden gehouden op zondag 8 februari 1953. De eerste preek handelt over Nahum 1:3b "Des HEEREN weg is in wervelwind en storm, en de wolken zijn het stof Zijner voeten."

Thema: DES HEEREN WEG IN WERVELWIND EN STORM

1. tot verschrikking
2. tot aanbidding
3. tot bewondering
4. tot verootmoediging

De mens is bepaald bij zijn kleinheid, nietigheid en diepe afhankelijkheid. Nieveve wordt 100 jaar na de prediking van Jona getroffen door het oordeel. Wervelwind en storm zijn uitbeelding van de macht en de toorn Gods. In de tekst worden de wolken het stof van Gods voeten genoemd. Na de wolk van de oorlog kwam de wolk van de watersnood. Zo kunnen er ook wolken zijn in het persoonlijke, huiselijke en kerkelijke leven. Van nature aanbidt een mens de weg van de Heere in wervelwind en storm niet. Alleen genade leert dat te doen. Zondigheid, vloekwaardigheid, heiligheid en rechtvaardigheid worden dan gezien. Dan valt alles boven dood en verderf nog mee. Het zijn Gods goedertierenheden dat land en volk niet geheel verwoest zijn. Na grote lankmoedigheid komt het oordeel. Nederland heeft na de tweede wereldoorlog gezondigd: "bioscopen, danszalen, voetbalvelden, zij werden al

voller en voller, de kerken al leger en leger en zie- nu kwam de Heere onverwachts tot ons in wervelwind en storm...." "De wereld in de kerk en de kerk in de wereld. Wat kan er al niet op door. Film, toneel, dans, verroomste liturgie, allemaal gedekt met de naam van de godsdienst, maar in wezen allemaal buiten God! Wat kan er in het persoonlijk leven al niet op door. Zondag hoogstens eenmaal naar de kerk, en voor de rest al de andere tijd voor de wereld. Geen vragen naar de geestelijke dingen. Geen behoefte aan de waarachtige beleving der geestelijke zaken." Velen zijn nog gespaard, dat dient te leiden tot verwondering. Dat is enkel Gods lankmoedigheid. Daarin roept de Heere op tot bekering: inkeren in zichzelf, afkeer van de wereld en de zonden en heenkeer tot God. Op Golgotha was de wervelwind van Gods toorn. Zo is Christus voor Gods Kerk een Verberging tegen de wind en een Schuilplaats tegen de vloed. De tekst roept ook op tot verootmoediging. Buigen voor de Heere in kleinheid, nietigheid, afhankelijkheid, zondigheid en vloekwaardigheid. Voor schuldbelijdenden is er de troost van het Evangelie.

De tweede preek gaat over 2 Sam. 24:17a en 25 "En David als Hij de Engel zag, die het volk sloeg, sprak tot de HEERE en zeide: Zie, ik heb gezondigd." "En David bouwde aldaar de HEERE een altaar en offerde brandofferen en dankofferen. Alzo werd de HEERE den lande verbeden, en deze plaag van over Israël opgehouden." Thema: DE ENGEL DES VERDERFS OVER STEDEN EN DORPEN VAN NEDERLAND

1. het oordeel
2. schuld
3. het Offer
4. Verzoening

Ds. Baan merkt in deze preek op dat het geen noodlot was, geen natuurramp waar men niets tegen kan doen, maar de Hand des Heeren. David en het volk hadden gezondigd. In de tijd van negen uren stierven er 90.000 mensen. Een groot geschrei ging op in Jeruzalem. Zo ging ook een groot geschrei op in Nederland. David mocht het belijden: Zie, ik heb gezondigd. Ds. Baan schrijft dat er grote schuld ligt bij land en volk van Nederland. Jaren van bespottung en negering van God en Zijn dienst. Jaren van twist en tweedracht, scheuring en oppervlakkigheid bij de kerk.

Een grote schuld bij land, volk en kerk. Hij wijst op de noodzaak van de persoonlijke beleving van schuld. Dan blijft er niets meer van de mens over. "Dan blijft er niets meer over van zijn grootheid, hoogheid en eigengerechtigheid. Dan blijft er niets meer over van ons geld, van ons goed, van ons aards bezit. Dan leggen wij met David het 'hoofd op het blok' in de belijdenis: Ik, ik heb gezondigd." Maar David moest ook een altaar oprichten en offers brengen. Alles wees heen naar Christus en Zijn offer. Afschaduwing van het grote Offeraltaar op Golgotha. Drie dagen pestilentie was David toegezegd, het werden maar 9 uren. Ook over land en volk van Nederland werd de straf nog gematigd. Aan het slot van de preek lezen we: "De Heere bringe u, de Heere bringe mij, de Heere bringe ons allen op deze plaats en dan mogen, niet alleen de oordelen, maar vooral deze goedertierenheden des Heeren, ons tot bekering leiden. Tot waarachtige bekering! En dan begint elke waarachtige bekering altijd met het: Ik, ik heb gezondigd. Dan zien wij niet meer deze of die. Dan praten wij ook niet meer over een ander, maar dan krijgen wij werk met onszelf. Dan worden wij de voornaamste van de zondaren." Helemaal aan het eind een ernstige waarschuwing: "Weet wel, zouden wij op die plaats niet komen, zouden wij ondanks alles toch voortgaan met onszelf te handhaven, met onszelf weer te herstellen buiten God... De Heere heeft nog veel meer pijlen op Zijn boog. Niet alleen de pijl van de wervelwind en storm. Niet alleen de pijl van de watersnood. Maar de Heere heeft nog veel en veel

VRAGENRUBRIEK

Enige tijd geleden hebt u kunnen lezen van het opzetten van een vragenrubriek in ons blad. Als u een vraag hebt voor ons blad, schroom dan niet die in te zenden ter beantwoording. Wellicht zijn meerderen geïnteresseerd in uw vraag en het antwoord daarop. Dat geldt in ieder geval van de volgende vraag die bij ons binnenkwam.

Een lezer uit Hardinxveld Giessendam stelt de volgende vraag: "Tijdens Jezus' verblijf op aarde heeft Hij reeds gestorvenen weer tot leven gebracht. Als wij moeten aannemen,

meer pijlen, ja dan zegt de Schrift: 't ene wee is weggegaan, maar het andere zal welhaast komen. Daarom, hoor de roede en wie ze besteld heeft. Vlucht, vlucht als de zondaar, als schuldenaar naar de plaats van het Altaar, naar de plaats van het Offer, naar die plaats, waar de Heere de gouden scepter van verzoening nog toereikt aan gans schulden, opdat ook voor u, voor ons land, voor ons volk mag gelden wat hier staat: Alzo werd de HEERE den lande verbeden en werd de plaag van over Israël opgehouden. Amen."

Een waarschuwing die we in onze dagen zeker ter harte hebben te nemen. Er wordt weer gesproken over de onveiligheid achter de dijken. Maar we horen weinig of niets van dijken die in ethische opzicht doorbroken zijn en waarvan herstel noodzakelijk is.

We willen de twee preken van wijlen ds. M. Baan van harte ter lezing aanbevelen. Het zal zeker spreken tot hen die de watersnood hebben meegemaakt, maar het bevat ook een ernstige, indringende boodschap voor onze dagen van diep verval.

Uitgever: Boekhandel Akershoek, Hoenderdijk 9, 3253 AK Ouddorp. Tel. 0187- 684267.

Het boekje kost € 2,50, wilt u het toegestuurd krijgen dan € 3,50 (overmaken op rabo 35.12.30.343 of giro 4036776. De netto opbrengst is bestemd voor Calando (helpt mensen in hun laatste levensfase).

ds. A. van Heteren

en dat doen wij, dat de ziel van een door God gekende bij het sterven van stonde aan opgenomen wordt in de hemelse heerlijkheid, moet het dan niet een vreselijke ontgoocheling zijn om weer terug gebracht te worden op deze onvolmaakte en van God vervloekte aarde? Wij kunnen toch moeilijk aannemen dat de ziel tijdens de lichamelijke dood ergens tijdelijk wordt ondergebracht of zweeft tussen hemel en aarde? Dat is niet bijbels! Gaarne uw mening".

Tot zover de duidelijke vraag. Kunnen we nu echter ook een duidelijk ant-

woord geven? Of moeten we dergelijke vragen laten rusten, omdat we dan op het terrein der verborgen dingen zouden komen? Ik meen echter dat Gods Woord ons in dezen de weg wijst. Inderdaad lezen wij enkele malen van opwekkingen; reeds in het Oude Testament.

Maar vooral in het Nieuwe. Soms werden Gods knechten daartoe gebruikt, in andere gevallen was het de Heere Jezus Zelf Die doden het leven teruggaf. Wij denken bijvoorbeeld aan Lazarus uit Bethanie, die zelfs reeds in het graf lag en bij wie het gruwelijk proces der ontbinding begonnen was. Hoe groot is toch de macht van Koning Jezus! Eenmaal zullen alle doden uit hun graven opstaan door het woord Zijner macht. In geen van de bekende gevallen uit Gods Woord is er sprake geweest van een schijn dood.

Allen waren werkelijk gestorven. De ziel had het lichaam verlaten en het lichaam bleef stil, koud, roerloos, levenloos achter. Slechts geschikt om aan de schoot der aarde toevertrouwd te worden. Aandoenlijk en aangrijpend ogenblik als daar de scheiding is tussen lichaam en ziel, als hetgeen bijeen hoort uiteen gaat. Toch is dat in alle gevallen een tijdelijke scheiding. Eens zullen ziel en lichaam op wonderlijke wijze weer herenigd worden; en dan voor altijd.

Dat de scheiding tijdelijk is, is voor Gods kinderen een grote troost. Ook voor degenen die achterblijven en geroepen worden hun geliefden naar het donkere graf te dragen. Door het werk van Christus zal de scheiding slechts tijdelijk zijn en zal er een heerlijke hereniging komen. Om die heerlijke toekomst van Gods Kerk duidelijk te maken en te garanderen is de Heere Jezus Zelf uit de doden opgestaan, maar gaf Hij ook aan anderen het (tijdelijk) leven weer. Het is een heerlijke belofte van wat eenmaal komen zal. Toen Lazarus, tot grote droefheid van zijn zusters Martha en Maria, de laatste adem uitblies, ging zijn ziel terstond naar Boven. Bij het sterven vaart de adem van de kinderen der mensen naar Boven, Prediker 3:21. De geest keert weder tot God, Die hem gegeven heeft, Prediker 12:7. Zo was het ook bij de Heere Jezus. Toen Hij Zijn leven aan het kruishout aflegde, bad Hij een waar Kindergebed: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest, Lukas 23:46.

De Heere Jezus, Die als waarachtig Mens ook een ziel bezat, gaf Zijn ziel

over in de handen van Zijn Vader. Zo gaat het nu met elk kind van God. Waar zijn toch de zielen van onze geliefden, van wie wij mogen geloven dat zij goed heen zijn? Het antwoord is: In Gods grote, liefdevolle Vaderhanden. Is er heerlijker, veiliger plaats te bedenken?

Dus ook Lazarus verwisselde het tijdelijke met het eeuwige. Zijn ziel ging terstond naar God, naar de hemel. Van een tussentoestand, een slaap der ziel, weet de Bijbel niet. Wel van de God van Abraham, Izak en Jakob. Daar boven woont God in al Zijn heerlijkheid. Daar wordt Hij omringd door Zijn vele engelen. Maar ook zijn daar de zaligen voor Zijn troon!

Maar wat gebeurde er met bijvoorbeeld Lazarus' ziel, toen de stem van Jezus met kracht op die dodenakker hem riep uit het graf? Die ziel keerde terug in het lichaam. Jezus, Die bij machte was Zijn eigen leven af te leggen en tot Zich te nemen, zoals ook gebeurd is, is ook bij machte de ziel van anderen van het lichaam te scheiden en weer met het lichaam te verenigen. Dus Lazarus ging van de hemel weer naar de aarde. Maar is dat niet vreselijk? Martha en Maria waren natuurlijk zeer verheugd. Maar hoe zou Lazarus zich gevoeld hebben? Verdrietig misschien?

Dat zou heel goed te begrijpen zijn. Hebben wij niet gehoord van kinderen van God op hun sterfbed? De hemel was in het hart. Nog een klein stapje, nog een enkel moment in de doods Jordaan, zo meende men, en dan! De vrees was uitgebannen. De liefde Gods was in het hart. Maar ach, het was hun tijd nog niet. De adem bleef nog in hun neusgaten. Men keerde als het ware weer terug tot de aarde. Dat is voor de mensen, die dit overkwam inderdaad een teleurstelling geweest. Zij uitten die teleurstelling dan ook. Zou Lazarus het dan niet in veel grotere mate moeilijk gehad moeten hebben? Het is wonderlijk dat de Schrift daarover zwijgt. Het prikkelt onze nieuwsgierigheid. Wij zouden die mensen duizend vragen gesteld hebben. Vragen in de trant van: Hoe is dat nu, sterven? Wat ervaar je dan? Hoe ziet de hemel eruit? Heb je God gezien? Heb je de heiligen gezien? Hoe ziet een engel eruit? Waar is de hemel? Enzovoort! U weet wel hoe dat gaat onder ons, mensen. Er worden meer vragen uit nieuwsgierigheid, dan uit ware heilbegeerte gesteld. Een antwoord op de bovengenoemde vragen brengt dan

ook geen mens tot bekering. Al zou er een engel op de preekstoel staan, de mensen zouden zich niet laten gezegen. Een mens komt slechts tot bekering door Woord en Geest. Op nieuwsgierige vragen geeft God geen antwoord. Wat tot de verborgen raad Gods behoort, zullen wij hier nooit ontdekken. En daarom denk ik dat Lazarus op eventuele nieuwsgierige vragen geen antwoord heeft kunnen geven. Hij leefde opnieuw in de bedeling, waarvan geldt: de verborgen dingen zijn voor de HEERE, onze God, Deut. 29:29. Het aan hem geopenbaarde was opnieuw een verborgenheid voor hem. Over hetgeen hij had meegemaakt, werkelijk had meegemaakt, lag weer een sluier, en hij was weer als zijn medebroeders, die ten dele kennen.

Kon hij zich dan helemaal niets meer herinneren? Dat zeg ik niet. Dat weten we niet. Hij heeft wellicht hetzelfde ervaren als Paulus, toen die opgetrokken was geweest tot in de derde hemel, de plaats waar de Heere in al Zijn luister woont. Dat optrekken in de derde hemel kan hij zich na 14 jaren nog goed herinneren. Niets kon hem dat uit zijn geheugen wissen. En toch horen we hem in 2 Kor. 12 steeds zeggen: ik weet het niet. Er lag toch een sluier over. Hij heeft gehoord onuitsprekelijke woorden, die het een mens niet geoorloofd is te spreken. Zo zegt Paulus het. Wat bedoelt hij daarmee? Dit, als sterfelijk mens kan hij niet weergeven wat hij heeft gezien en gehoord. Het was daar te groot voor. En thans is hij daar te klein voor. Hij heeft daar onuitsprekelijke dingen gehoord, letterlijk en figuurlijk. We gaan voorbij aan de vraag waarom Paulus is opgetrokken geweest. Duidelijk moet zijn dat Lazarus en allen die met hem soortgelijke ervaringen hebben gehad, weer helemaal en totaal in het *hiernumaals* terecht zijn gekomen.

Dat is overigens een bewijs van Gods wijsheid en liefde. Als het anders was geweest, was het leven voor Lazarus hier op aarde ondraaglijk geweest. De Heere Jezus Zelf heeft heel bewust de overgang van de hemel naar de aarde meegemaakt, gewillig en in liefde. De weg die Lazarus ging heeft hem nader aan de Christus, de Oorzaak der zaligheid verbonden. Vooral toen hij moest aanschouwen de diepe en vreselijke lijdensweg van zijn Meester. Hij is getuige geweest van Zijn nederdaling ter helle... Lazarus moest verder ingeleid worden in de oorzaak der

zaligheid van Gods Kerk. Wat zal dat voor Lazarus een wonder geweest zijn! Ik vond het fijn deze vraag te beantwoorden. Maar ik wil ook graag een vraag *stellen*. Aan een ieder die

dit leest. Eens zal ook onze ziel scheiden van het lichaam. En waar is de reis dan heen?

Ds. K. Hoefnagel

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERKEN-GEREFORMEERDE KERKEN VRIJGEMAAKT

In de laatste tijd is de verhouding tussen onze kerken en de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt (GKV) weer eens nadrukkelijk aan de orde geweest. Dat was zo door publicaties in de dagbladpers terwijl ook 'De Wekker' er aandacht aan schonk, zoals ook ons eigen blad dat deed. Het begon allemaal met het gebruik van wat wel genoemd is de 'fusie-terminologie'. De suggestie was gedaan, dat onze kerken en de GKV op weg waren naar eenwording en dat zij al in een proces van fuseren waren terecht gekomen. Dat bericht gaf nog al wat onrust en het werd tijd dat de kerken duidelijk te horen zouden krijgen hoe op dit moment de stand van zaken in de relatie tussen de twee kerken is.

Geen fusie

In het nummer van 24 januari 2003 stond een officieel schrijven van onze 'Deputaten voor de eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland'. Daarin werd opening van zaken gegeven. Een van de dingen die duidelijk verwoord werd, was dat 'fusie' niet aan de orde is. Zelfs begrippen als 'federatie' en 'federatief groeimodel' gaven op de synode van 2001 al genoeg moeite, zo lezen we. Die synode heeft met grote voorzichtigheid de zaak behandeld en voorzichtigheid dient ook bij de verdere contacten betracht te worden.

Ik ben dankbaar voor deze officiële informatie, waarin deputaten zich in feite distancieren van het gebruik van het woord 'fusie'. Dat schept duidelijkheid en neemt een stuk onrust weg.

Uiteraard staat er meer in het schrijven van deputaten te lezen. Zij wijzen op de resultaten die in het verleden geboekt konden worden, zoals onder andere de op het niveau van deputaten bereikte overeenstemming ten aanzien van de toeëigening des heils. Gewezen wordt ook op de uitspraken van de synode om op basis van die overeenstemming verder te werken aan samenwerking tussen beide ker-

ken. Inderdaad, de synode heeft tot verdere contactoefening opgeroepen. En ongetwijfeld zijn deputaten bezig met de uitvoering van opdrachten die dienaangaande zijn gegeven.

Dat laatste blijkt ook uit een andere mededeling in het genoemde nummer van 'De Wekker'. Deputaten geven daarin aan te willen bevorderen dat de relatie tussen beide kerken uitdrukkelijk op de agenda van de kerkelijke vergaderingen zal worden geplaatst.

Brief van de veertig (min één)

Ook langs andere weg zijn mensen in onze kerken bezig met de genomen synodebesluiten en de uitvoering ervan. Gedachtig aan de uitspraken van de synode van 1998 en 2001 dat zal moeten blijken of de bereikte overeenstemming nu ook werkelijk in de praktijk van het kerkelijke leven - met name de prediking - functioneert, is een aantal van veertig predikanten ertoe gekomen een notitie op te stellen en te verzenden aan deputaten.

Die notitie is tot stand gekomen nadat nauwkeurig onderzoek was gedaan hoe er op dit moment in de GKV wordt gepreekt. Kan in die prediking nu ook echt worden terug gevonden wat er in de nota over de toeëigening des heils staat? Het resultaat van dat onderzoek is in een notitie aan Deputaten verzonden met het verzoek aan dit aspect serieus aandacht te willen geven. De zaak is belangrijk genoeg en mag dan ook niet onbesproken blijven, vooral omdat het oordeel over de onderzochte preken kritisch tot zeer kritisch was.

Zoals eigenlijk iedereen begrijpen kan was het nimmer de bedoeling van de brieven schrijvers dat deze brief in andere handen zou terecht komen dan in de handen van de geadresseerde. Ten overvloede was intern nog eens benadrukt, dat men op zuiver kerkelijke wijze wilde werken en de zaak dus op kerkelijke wijze aan de orde wilde hebben. Ontijdige publicatie zou de

zaak die men zoekt te dienen alleen maar schade kunnen toebrengen.

Helaas is de zaak toch uitgelekt. Iemand heeft gemeend de pers op de hoogte te moeten stellen en de pers heeft gebruik gemaakt van de op deze wijze verkregen informatie. Eerst het Nederlands Dagblad en daarna ook het Reformatorisch Dagblad. Terwijl de berichtgeving in het RD sober en zakelijk was, was die in het ND gekleurder. Deze krant had bovendien nog de brutaliteit om een dag later een vinnig commentaar op de brief te geven; nota bene op een brief die in het geheel niet voor die krant bestemd was.... Is de pers niet meer gebonden aan ethische regels? Maakt men daar post open, die voor anderen is bestemd? We zien het verschijnsel dat in de politiek de zaken meer en meer via de media besproken worden. Wil men dat het ook gebruikelijk gaat worden, om kerkelijke zaken voortaan via de persorganen af te handelen en krijgt de kerk niet eens gelegenheid meer om haar eigen zaken op de daarvoor geëigende manier te bespreken?

Toen er een 'lek' bleek te zijn was de vrees niet ongegrond dat hierdoor de serieuze behandeling van de zaak zou worden geblokkeerd. Mogelijk dat dit ook de bedoeling van het 'lek' was. Maar gelukkig is er geen reden voor die vrees. Hetzelfde nummer van 'De Wekker' schreef dat een eerlijke behandeling gewaarborgd is, omdat de aan de orde gestelde zaken belangrijk genoeg zijn. Bovendien ziet men het indienen van de notitie geheel liggend in de lijn van de synodebesluiten. Daar nemen we dankbaar kennis van.

Jammer is het evenwel, dat gemaakte afspraken kennelijk niet door iedereen ernstig worden genomen, zelfs niet onder broeders. Jammer is het als we niet meer op elkaar aan kunnen. Zolang de schuldige zich niet meldt liggen alle anderen in feite ook onder verdenking. Ik ben benieuwd of de schuldige zich, met name na de scherpe woorden van prof. Maris, al gedrongen weet zich te melden. Maar zelfs als we dat nooit zullen meemaken, dan nog mogen we nog rekenen op een eerlijk binnenkerkelijk gesprek over zaken die allen, die het welzijn van onze kerken ter harte gaat, bezig houden.

ds. P. den Butter

HET AANBOD VAN GENADE (1)

Het aanbod van genade – we zijn wel bekend met deze term. De meesten van onze lezers zullen weten dat hiermee de prediking van Gods Woord wordt aangeduid. Althans, een belangrijk aspect van die prediking. Namelijk de verkondiging van het Evangelie waarin de hoorders dringend worden geroepen om de Heere te zoeken en tot Christus te komen, teneinde te worden gered van de toekomstige toorn. De Heere Zelf komt in de verkondiging de zondaar Zijn ontferming aanbieden en Hij belooft de zaligheid aan allen die tot Hem komen. De woorden 'aanbod van genade' komen in de Bijbel als zodanig niet voor. Maar de zaak zelf is door en door schriftuurlijk. Reden waarom onze Dordtse vaders niet hebben geschroomd deze woorden te gebruiken. We lezen immers in de Dordtse Leerregels, hoofdstuk 3 & 4, paragraaf 9 over "Christus, door het Evangelie aangeboden zijnde". Ja, zelfs wordt een hoofdstuk eerder deze zelfde zaak aangeduid met het woord 'belofte': "Voorts is de belofte van het Evangelie dat een iegelijk die in de gekruisigde Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Welke belofte aan alle volken en mensen tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof" [hoofdstuk 2, paragraaf 5]. Zo spraken onze vaders over de prediking van het Evangelie.

In een klein aantal artikelen wil ik in ons blad nader ingaan op de zaak van 'het aanbod van genade'. De directe aanleiding ervan is de recente verschijning van een boek over dit onderwerp. Het is geschreven door ds. C. Harinck, predikant van de Gereformeerde Gemeente van Terneuzen. De titel van dit omvangrijke boek luidt: 'De prediking van het Evangelie', met als ondertitel 'Het aanbod van genade'. We kennen ds. Harinck als een vruchtbaar schrijver. En dat niet alleen. Maar ook als iemand die er niet voor terugschrikt om beladen thema's aan de orde te stellen. Onderwerpen waarover in reformatorische kring, en zeker ook binnen zijn eigen Gereformeerde Gemeenten, enigszins verschillend wordt gedacht. Het is zijn verdienste dat hij door middel van zijn boeken daarin leiding wil geven en een

Schriftuurlijk spoor wil wijzen. Zo schreef hij eerder over de leer van de verbonden ['De Schotse verbondsleer', Utrecht 1986], over de prediking van de verzoening ['De uitgestrektheid van de verzoening', Utrecht 1989] en over het komen tot Christus ['De toeleidende weg tot Christus', Heerenveen 2001]. Het zijn boeken die stuk tot stuk heldere lijnen trekken en die een pleidooi vormen voor de gezonde leer, in gebondenheid aan de Schrift en de gereformeerde belijdenis. In elk van zijn boeken blijkt heel duidelijk dat ds. Harinck het gereformeerde beginsel van harte lief heeft. Bijzondere betrokkenheid heeft hij op de geschriften van de puriteinse en Schotse oude schrijvers. Van hen valt inderdaad ook veel te leren.

En dan nu dit boek over het aanbod van genade. Wat in de titel niet blijkt, is dat het boek vooral ingaat op de leerstrijd die in het midden van de vorige eeuw hierover gevoerd is binnen het verband van de Gereformeerde Gemeenten. Wie daarvan iets weet, zal zich er niet over verwonderen dat daarbij dan vooral de namen van ds. G.H. Kersten, dr. C. Steenblok en ds. R. Kok vallen. Zij speelden als het ware een hoofdrol in dit geding, dat zulke diepe sporen getrokken heeft binnen het genoemde kerkverband. En nog steeds klinken de thema's die toen aan de orde waren. Ja, ik durf te zeggen dat de huidige discussies die nog wel eens gevoerd worden binnen de kerken en tussen de kerken (over de verbonden, over de toe-eigening des heils en over de toeleidende weg) alles te maken hebben met het thema van dit boek: het aanbod van genade.

Enkele weken geleden las ik nog een ander boekje, eigenlijk over hetzelfde onderwerp. Het betreft een preek van de reformator Calvijn over Jesaja 55, de verzen 1 en 2. In het slot van dit eerste artikel wil ik daar nu eerst een ogenblik aandacht voor vragen.

Uitgangspunt van Calvijns preek (gehouden in 1558) is dus de bekende tekst uit Jesaja 55 (in de vertaalde woorden van Calvijn): "*Welaan dan, gij allen die dorst hebt, komt tot de wateren, en al wie geen geld heeft, komt, koopt voedsel en eet...*" Calvijn begint met te zeggen dat we niet veel aanmoediging nodig hebben om te eten wanneer we honger hebben. Helaas is dat met het geestelijke voedsel veelal anders. De meeste

mensen kunnen rustig verder leven terwijl ze aan die geestelijke spijze gebrek hebben. Ze denken er niet eens over na.

Hoe groot is daartegenover Gods ontferming. "*Omdat Hij ziet dat wij allen arm zijn, breidt Hij Zijn armen wijd uit en toont ons dat Zijn vrijgevigheid toereikend is om de gehele wereld te hulp te komen. Op voorwaarde slechts dat de mensen niet zelf de deur sluiten door hun ondankbaarheid.*" De Heere roept zonder uitzondering groten en kleinen. Dat betekent dat al degenen die niet naar Zijn belofte luisteren geen enkele verontschuldiging hebben. Rijk en ruim laat Calvijn dus de nodiging tot het heil van Gods genade tot ieder uitgaan. Hij brengt hier geen enkele beperking in het aanbod van Zijn genade aan.

Zullen daarom ook allen komen? Helaas - (en ik citeer Calvijn opnieuw) "*niemand is in staat tot Hem te komen tenzij hij zijn armoede erkent en erdoor geraakt is, en hij geen rust meer heeft in zichzelf totdat hij hulp ontvangen heeft van elders.*" Als Calvijn spreekt over de toeleidende weg tot Christus, dan laat hij zien dat slechts arme en nooddriftige bedelaars Hem echt nodig hebben. Ja, als het daar over gaat, zegt hij zelfs: "*Onze Heere Jezus nodigt slechts hen tot Zich die vermoeid en belast zijn. Het is waar dat wij dat allen zijn. Want de zonde die over ons heerst, is een last die ons diep doet buigen. Maar ondertussen houden wij het hoofd omhoog in zelfgenoegzaamheid...*"

Het is goed om in deze preek op te merken dat Calvijn met twee woorden spreekt. Enerzijds wijst Hij op de genadige gezindheid van de Heere die zo vrijgevig is dat Hij de hele wereld te hulp wil komen. We horen daarin iets doorklinken van wat onze Dordtse vaders gezegd hebben over de oneindige kracht en de waarde van het bloed van Christus: overvloedig genoegzaam tot verzoening van de zonden van de ganse wereld. Anderzijds geeft Calvijn aan dat slechts zij daadwerkelijk tot de Heere zullen komen die in de nood van hun leven de waarde van deze belofte gaan begrijpen. Dit alles geeft de prediker van Genève vrijmoedigheid om zijn hoorders te wijzen op de uitnodiging van Psalm 81: "Opent uwe mond..." "*Laten wij zo onze mond openen, zoals ik al eerder naar voren heb*

gebracht, ons er in de allereerste plaats van bewust dat wij God niets kunnen bieden, en eveneens dat Hij niets van ons vraagt of bij ons zoekt, maar dat Hij ons Zijn pure genade bekend wil maken, door ons te hulp te komen zonder dat wij het waard zijn."

Zo preekte Calvijn: ruim in de aanbieding van Gods genade en tegelijkertijd helder en eerlijk in de ontdekking van wie de mens in Zijn weerstand tegen die genade is. Ik ben ervan overtuigd: waar beide elementen in de prediking gehonoreerd worden, daar worden we bewaard voor allerlei eenzijdigheid en onnodige leerstrijd. En het zou tot heil van de gemeenten kunnen zijn. Ik besluit met nog enkele zinnen uit het slot van Calvijns preek. "Laten we de Heere een dusdanig

gehoor geven dat wij met een oprechte geloofsgehoorzaamheid alles aannemen wat Hij over ons wil uitstorten. (...) Vast staat dat wij hier ernstig vermaand worden om bij Hem te komen zoeken alles wat ons ontbreekt. En – om een lang verhaal kort te maken – Hij stelt Christus voor ons centraal, Hij die de Bron is van al het goede..."

Enkele gegevens over het aangehaalde boekje: *Johannes Calvijn, De geestelijke honger. Een preek over Jesaja 55 : 1 & 2. Vertaald en ingeleid door drs. Christa Boerke. Uitgeverij De Groot Goudriaan te Kampen. Gebonden. Met stofomslag. 45 pag. Prijs €8,95.*

Ds. J.M.J. Kieviet

Het vijfde middel is veel stil te staan bij de gezegende voorbeelden van de heiligen die zichzelf verloochend hebben en het algemeen welzijn boven hun persoonlijke belangen gesteld hebben. God sprak tegen Mozes in Deut. 9:14 "Laat van Mij af, dat Ik hen verdelge en hun naam van onder den hemel uitdoe; en Ik zal u tot een machtiger en meerder volk maken dan dit is." Dit aanbod wilde Mozes niet aannemen, maar begeerde vergeving voor de zonde van het volk. Christus Zelf dacht alleen om het welzijn van Zijn volk. Daartoe heeft Hij zelfs Zijn leven gegeven. Keizer Augustus zocht het welzijn van zijn onderdanen. Hij noemde zijn volk zijn dochter en wilde graag de vader van zijn land zijn.

Het zesde middel is te overwegen dat het eigen-ik een grote verandering is in Goddelijke zaken. De apostelen en profeten waren gewoonlijk buiten zichzelf als zij de helderste, hoogste en heerlijkste openbaringen ontvingen. We lezen ook van het tegendeel op blz. 231 "Er is niets dat zo sterk bewijst dat een mens ledig van God, van Christus en van genade is als de zelfzucht. De farizeeën waren grote zelfzoekers; daarom verachtten zij Christus, Zijn Woord en Geest. Er is geen groter verandering voor al de oefeningen tot godzaligheid dan zelfzucht." Ezau was een zelfzoeker. Hij had liever een schotel linzenmoes dan het eerstgeboorterecht.

KOSTBARE MIDDELEN TEGEN SATANS LISTEN- 15

Thomas Brooks vervolgt zijn schrijven met een hoofdstuk over satans listen om allerlei rangen en standen van mensen in de wereld te verstrikken en te verderven.

Hij begint dit hoofdstuk met listen van de satan tegen de groten en de aanzienlijken der aarde.

De eerste list van de satan is, dat hij ervoor zorgt dat zij er hun bezigheid van maken om zichzelf te zoeken.

Farao en Achab zijn duidelijke voorbeelden. Zij zochten zichzelf en beoogden eigen grootheid. De duivel spoort hen hiertoe aan. Op deze wijze weet de satan hen naar de hel te voeren.

Het eerste middel tegen deze list is te overwegen dat het zoeken van zich-

zelf een zonde is die de mensen tot een wereld van zonden zal verleiden. Eigenliefde is een wortel van haat jegens anderen. Eigenliefde maakte Judas tot verrader van Christus en Pilatus tot veroordeler van Christus. Eigenliefde laat mensen verkeerde weegschalen en valse gewichten gebruiken.

Het tweede middel is te bedenken dat zelfzucht een mens buitengewoon verlaagt. Dit wordt heel duidelijk in Judas. Zelfzucht brengt soms tot samenwerking met Gods kinderen, soms tot vervolging van Gods kinderen. Beslissend is waar iemand die zelfzuchtig is het meeste voordeel bij kan behalen.

Het derde middel is de vloeken en weeën te overdenken over zelfzuchtigen. We lezen in Jesaja 5:8 "Wee degenen die huis aan huis trekken, akker aan akker brengen, totdat er geen plaats meer zij en dat gijlieden alleen inwoners gemaakt wordt in het midden des lands." Een keizer van Rome heeft eens gezegd: Hij die te veel om zichzelf denkt, kan niet goed zijn voor anderen.

Het vierde middel is te overwegen dat zij die zichzelf zoeken, zichzelf zullen verliezen en verwoesten. Absalom en Judas zochten zichzelf. Hoe ontzettend is hun einde geweest. Farao zocht zichzelf en verdrong in het water van de Rode Zee. Gehazi zocht andere kleding, maar de Heere bekleedde hem met melaatsheid.

ZENDING

Ds. P.J. Buys in Nederland

Van 22 maart tot 28 april hoopt Ds. P.J. Buys een bezoek aan Nederland te brengen. Ds. Buys is werkzaam op het zendingsterrein in KwaNdebele waar hij directeur is van MTC (Mukhanyo Theological College). Ds. Buys is bereid in deze periode spreekbeurten te verzorgen en voor te gaan in kerkdiensten. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het voorgaan in kerkdiensten duidelijk iets met zending te maken moet hebben en hij in de gelegenheid wordt gesteld iets over zijn werk te vertellen. Vanaf maandag 27 januari is het mogelijk uw aanvragen voor preek- en spreekbeurten rechtstreeks aan hem te richten via telefoon of e-mail. Zijn telefoonnummer is 00 27 1273 44797; e-mail: flip@mukhanyo.co.za Zendingsbureau

**Reformatie Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

TEXEL: 6/8 pers. bungalow.
Nog vrij 4 tot 11 juli.
Verder nog diverse mogelijkheden voor 4 juli en na 15 augustus (ook 2 andere bungalows).

Bel Samara: (0222) 318 198.